

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **F. G., s. r. o., B.**, IČO: X., zastúpený advokátom JUDr. R. H. V., proti žalovanému: **T., a. s., H.** IČO: X., **o zaplatenie 482 695,95 Eur (14 541 697,-- Sk) s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.októbra 2007 č. k. 2 Cob 32/2007-225, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. októbra 2007 č. k. 2 Cob 32/2007-225 a uznesenie Okresného súdu Košice II. zo dňa 2. februára 2007 č. k. 36 Cb 90/2006-185 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Košice II. na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II. uznesením zo dňa 02. 02. 2007 č. k. 36 Cb 90/2006-185 konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom, došlým súdu dňa 13. 07. 2006, domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 8 041 797,-- Sk a ušlého zisku vo výške 6 499 000,-- Sk, ku ktorej škode malo dôjsť porušením povinností žalovaného pri jeho činnosti pre žalobcu v rámci obchodovania na odbore Treasury a investičného bankovníctva spoločnosti T. a. s. (t.j. žalovaného). Súd prvého stupňa zistil, že žalobca a žalovaný na základe Žiadosti klienta (žalobcu) o obchodovanie s bankou uzavreli Zmluvu o podmienkach obchodovania na odbore Treasury a investičného bankovníctva, ktorej súčasťou sú Treasury podmienky a Všeobecné obchodné podmienky T., a. s. V časti E (Spoločné a záverečné ustanovenia) Treasury podmienok je ustanovené, že všetky spory budú rozhodované s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie v Bratislave.

Obdobne v bode 4.9.1 Všeobecných obchodných podmienok T., a. s. je uvedené, že všetky spory budú rozhodované s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie v Bratislave. Ďalej uviedol, že vzhľadom na existenciu rozhodcovskej doložky a vznesenú námietku žalovaného pri jeho prvom úkone súd prvého stupňa konanie v súlade s § 106 ods. 1 Občianskeho súdneho konania zastavil.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy, alebo formy rozhodcovskej doložky k zmluve. Musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente, podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom, alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Skutočnosť, že žalobca bol v zmysle príslušného ustanovenia Treasury obchodných podmienok riadne a včas písomne informovaný o príslušnej zmene Treasury obchodných podmienok, vyplýva z oznámenia žalovaného zo dňa 21. 08. 2004, ktoré bolo žalobcovi zaslané prostredníctvom faxu, teda písomnou formou v súlade s dohodnutým spôsobom podľa bodu 4.5. Všeobecných obchodných podmienok T., a. s., ktorými sa riadil spôsob oznamovania doručovania a preberania písomnosti bankou klientely, v čase zaslania tohto oznámenia. Znenie príslušného oznámenia, ako aj potvrdenie o jeho riadnom odoslaní žalobcovi prostredníctvom faxu potvrdzujú, že žalobca bol výslovne písomne oboznámený s rozhodcovskou doložkou a tým vyvracajú tvrdenia žalobcu uvedené v jeho odvolaní.

Ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zo spisu vyplýva, že žalobca na základe Žiadosti klienta o obchodovanie s bankou zo dňa 06. 05. 2004 uzatvoril s T., a. s. dňa 06. 05. 2004 Zmluvu o podmienkach obchodovania na odbore Treasury a investičného bankovníctva, ktorej súčasťou sú Obchodné podmienky T., a. s. pre realizácie obchodov na odbore Treasury a investičného bankovníctva, ako aj Všeobecno-obchodné podmienky T., a. s. a na základe tejto zmluvy klient uzatvoril s bankou aj predmetné obchody. Všeobecné obchodné podmienky T., a.s. sú tiež súčasťou zmluvy o bežnom účte uzatvorenej medzi

žalobcom a žalovaným dňa 19. 04. 2004. Podľa Treasury podmienok (časť Spoločné a záverečné ustanovenia), ktoré sú vo vzťahu k Všeobecným obchodným podmienkam T., a. s., osobitnými obchodnými podmienkami sa žalovaný so žalobcom dohodol, že pre rozhodovanie sporov, ktoré vzniknú medzi žalobcom a žalovaným na základe týchto Treasury podmienok, alebo obchodov uzatvorených podľa nich alebo v súvislosti s týmito Treasury podmienkami alebo obchodmi uzatvorenými podľa nich má právomoc rozhodovať Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk (dnes Slovenská banková asociácia v Bratislave) jedným rozhodcom, a to podľa Štatútu a Rokovacieho poriadku tohto rozhodcovského súdu, pričom strany sporu súhlasili, že rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu bude pre žalovaného aj žalobcu záväzné. Podľa bodu 4.9.1. Všeobecných obchodných podmienok T., a. s., sa žalovaný so žalobcom dohodol, že pri rozhodovaní sporov, ktoré vzniknú medzi žalobcom a žalovaným pri vykonávaní bankových obchodov (teda akýchkoľvek bankových obchodov nielen obchodov podľa Treasury podmienok) a v súvislosti s nimi má taktiež právomoc rozhodovať Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk (dnes Slovenská banková asociácia v Bratislave) jedným rozhodcom, a to podľa Štatútu a Rokovacieho poriadku tohto Rozhodcovského súdu, pričom strany sporu súhlasili, že rozhodnutie tohto Rozhodcovského súdu bude pre žalobcu a žalovaného záväzné.

Vzhľadom na existenciu rozhodcovskej doložky, keďže podľa zmluvy medzi účastníkmi má sa vec prejednať v rozhodcovskom konaní a taktiež na vznesenú námietku žalovaného pri jeho prvom úkone odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania ako správne potvrdil. V konaní úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania s poukazom na ust. § 151 O. s. p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu a rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal dovolanie žalobca. Navrhol uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania a uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce výrok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil uplatnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 236 ods. 1 v spojení s ust. § 23 písm. f/ O. s. p. s tým, že účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď neprejednal vec a vo veci meritórne nerozhodol súd a konanie zastavil z dôvodu, že vec nepatrí do právomoci súdov. Dovolateľ uviedol, že v danej veci neexistuje platne uzatvorená rozhodcovská zmluva, či rozhodcovská doložka, ktorá by spôsobovala konkurenciu právomocí a tvorila tak prekážku konania pred všeobecným súdom. Základnou

podmienkou konštituovania právomoci rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor v rozhodcovskom konaní je existencia platnej rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, pričom samotný zákon nedodržanie písomnej formy sankcionuje jej neplatnosťou. Absencia písomnej formy stanovenej zákonom má pritom za následok neplatnosť absolútnu, na ktorú je potrebné prihliadať *ex offio*. Ďalej uviedol, že ustanovenia neskôr vydaných Treasury podmienok nie sú pre daný právny vzťah vôbec relevantné, pretože ani neskoršia jednostranná zmena Treasury podmienok vykonaná žalovaným nemôže založiť právomoc Stáleho rozhodcovského súdu Asociácie bánk v Bratislave, pretože takúto zmenu žalovaný žalobcovi nikdy písomne neoznámil a žalobca takúto zmenu nikdy písomne neakceptoval, čím nebola splnená podmienka písomnej formy vyžadovaná zákonom o rozhodcovskom konaní (ZRK). Údajné potvrdenie o riadnom odoslaní tohto oznámenia žalobcovi prostredníctvom faxu je účelový a žalovaným dodatočne vyrobený dôkaz, predložený až v odvolacom konaní, keď sa už žalobca nemal možnosť k nemu vyjadriť. Taktiež poukázal na to, že je právne bezvýznamné ustanovenie článku IV. bod 4.9.1. veta prvá Všeobecných obchodných podmienok T., a. s. (podľa ktorého banka a klient sa dohodli, že všetky spory, ktoré vznikli alebo vzniknú pri vykonávaní bankových obchodov a v súvislosti s nimi, budú rozhodované s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní), pretože podľa ustanovenia článku V. bod 5.3. tých istých Všeobecných obchodných podmienok vzťahy klienta a banky sa riadia príslušnou zmluvou, uzatvorenou medzi bankou a klientom, obchodnými podmienkami pre príslušný produkt, všeobecnými obchodnými podmienkami banky a všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými na území Slovenskej republiky, a to v uvedenom poradí. Evidentný vzťah špeciality Treasury podmienok k Všeobecným obchodným podmienkam je dokonca v tomto dokumente vyjadrený *expressis verbis*, a preto niet akýchkoľvek pochyb, že na prejednanie a rozhodnutie prípadných sporov vyplývajúcich z uzavretej zmluvy bola v zmysle zmluvy daná právomoc len a jedine všeobecného súdu.

V doplnení dovolania vyjadrením zo dňa 20. 11. 2009 žalobca rozviedol bližšie dôvody uvedené v dovolaní.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu žalobcu, prevzatému dňa 25. novembra 2008, písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, spĺňa náležitosti na jeho podanie (§ 240 ods. 1, § 241 ods. 1 O. s. p.) a je prípustné (§ 236 ods. 1, § 237 písm. f/ O. s. p.), preskúmal rozhodnutie prvostupňového a odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Na posúdenie námietky žalobcu, uvedenej v dovolaní ako dovolací dôvod, a to námietky odňatia možnosti konať pred súdom, postupom súdu je potrebné zistiť existenciu platnej rozhodcovskej doložky.

Na základe návrhu žalobcu na uzavretie zmluvy o obchodovaní na odbore Treasury a investičného bankovníctva uzatvorili žalobca a žalovaný dňa 06. 05. 2004 písomne zmluvu o podmienkach obchodovania na odbore Treasury a investičného bankovníctva. Obsahom uzavretej zmluvy predloženej v konaní, v úvodnej časti zmluvy, žalobca prehlásil, že sa oboznámil s obsahom aktuálne platných Obchodných podmienok T., a. s. pre realizáciu obchodov na odbore Treasury a investičného bankovníctva spoločnosti T., a. s., ktoré upravujú vzťahy klienta, a ďalšie podmienky pre obchody uzatvorené medzi účastníkmi na odbore Treasury a investičného bankovníctva a prehlásenie žalobcu, že súhlasí s Obchodnými podmienkami T., a. s., pre realizáciu obchodov na odbore Treasury a investičného bankovníctva (ďalej len „Treasury podmienky“). Ďalej obsahom úvodnej časti zmluvy je prehlásenie, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú aktuálne platné Treasury podmienky. Treasury podmienky platné v čase uzavretia zmluvy (platné od 12. 08. 2003) v časti E XV. bod 11. upravujú riešenie sporov medzi klientom a bankou tak, že ak nebude možné pri riešení týchto vzájomných sporov urobiť medzi klientom a bankou dohodu, potom je daná právomoc súdov SR a výlučná miestna príslušnosť súdu podľa sídla banky. Ďalej v bode 13. si banka vyhradila právo na zmenu týchto Treasury podmienok s tým, že túto zmenu a jej platnosť oznámi banka klientovi písomne a text zmenených Treasury podmienok zverejní na internetovej stránke www.tatrabanka.sk. V bode 10. Treasury podmienok je upravený vzťah osobitných obchodných podmienok - Treasury podmienok a všeobecných obchodných podmienok žalovaného tak, že iba skutočnosti neupravené Treasury podmienkami sa riadia všeobecnými obchodnými podmienkami banky a všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ustanovením bodu 10. Treasury podmienok ako neoddeliteľnej súčasťou zmluvy o podmienkach obchodovania na odbore Treasury a investičného bankovníctva je zmluvne

daný, dohodnutý vzťah nadradenosti, osobitosti úpravy obsiahnutej v Treasury podmienkach pred úpravou vo Všeobecných obchodných podmienkach žalovaného. V zmysle uvedeného preto nebolo ďalej potrebné sa zaoberať úpravou rozhodcovskej doložky vo Všeobecných obchodných podmienkach.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ZRK) rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Z citovaných ustanovení ZRO je zrejmé, že na platnú existenciu rozhodcovskej doložky je potrebné splniť, okrem iných, podmienku písomnej formy. Písomná forma rozhodcovskej doložky v zmluve o obchodovaní na odbore Treasury a investičného bankovníctva uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 06. 05. 2004 nie je splnená. V predmetnej zmluve ani Treasury podmienkach ako jej súčasť nie je žiadna úprava rozhodcovskej doložky. Z tohto dôvodu bolo potom potrebné skúmať, či v priebehu uzavretého právneho vzťahu medzi účastníkmi došlo k zmene obsahu predmetnej zmluvy, týkajúcej sa uzavretia rozhodcovskej doložky. Na zmenu obsahu uzavretej zmluvy medzi účastníkmi pri dodržaní platnej zákonnej úpravy rozhodcovskej doložky bolo potrebné zmenu obsahu zmluvy uskutočniť pri splnení zákonnej písomnej formy rozhodcovskej doložky. Žalobca dokladoval tvrdenie o splnení písomnej formy zmeny obsahu predmetnej zmluvy predložením fotokópie o zaslaní faxovej správy dňa 28. mája 2007, pondelok na volané číslo 0556369970. V predmetnom potvrdení obsah faxovej správy nie je obsiahnutý, preto nie je možné z tohto zistiť, čo tvorilo obsah faxovej správy, komu bola adresovaná a kto správu prevzal. Ako príloha k potvrdeniu o zaslaní faxovej správy bol žalovaným pripojený list o oznámení zmeny Treasury podmienok s platnosťou od 28. 07. 2004 bez ďalších identifikačných znakov, kedy bol odoslaný a akému adresátovi, kto tento list prípadne prevzal. Bez ďalšieho nemožno s istotou tvrdiť a žalovaný nepreukázal, že žalovaný zmenu obsahu zmluvy žalobcovi písomne navrhol a doručil. Z uvedeného je zrejmé, že prvostupňový a odvolací súd dospeli k nesprávnemu právnemu záveru o existencii rozhodcovskej doložky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací z vyššie uvedených dôvodov v zmysle ust. § 243b ods. 2, 3 O. s. p. dovolanie žalobcu uznal dôvodným a uznesenie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je v zmysle ust. § 243d ods. 1 O. s. p. právnym názorom dovolacieho súdu viazaný.

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd v novom rozhodnutí v zmysle ust. § 243d ods. 1 O. s. p.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová